

[eu och facket]



Norge säger nej till EU:s postdirektiv

I Sverige har riksdagspolitiker genomfört EU:s postdirektiv utan offentlig debatt. Delar av det som en gång vara "hela Sveriges post" ingår nu i den svensk-danska koncernen Posten Norden, vars styrelseordförande är den danske mångmiljardären Fritz Schur, som enligt Svenska Dagbladet är "känd för sina många och goda förbindelser i den internationella affärsvärlden, bland annat har han deltagit i den hemlighetsfulla Bilderberggruppens möten".

Annorlunda är det i EES-landet Norge. På Arbetarpartiets kongress röstade en förkrossande majoritet av 181 av de 229 delegaterna för att Norge skall säga nej till EU:s tredje postdirektiv. Detta är ett kraftigt nederlag för partiordföranden Jens Stoltenberg som på kongressen agerade för ett kompromissförslag som förkastades.

Det norska facket Postkom har de två sista åren med uppbackning av praktiskt taget hela fackföreningsrörelsen arbetat för ett norskt veto. 56 procent av Arbetarpartiets kommunalpolitiker har stöttat vetot, och bara 14 procent har sagt ja. Och 11 av partiets 19 fylkesavdelningar har tydligt och klart nej till direktivet.

Arbetarpartiets koalitionspartners Socialistisk Venstre och Senterpartiet har för länge sedan beslutat att de vill ha ett veto. Så nu är hela den

norska regeringen för ett veto mot EU:s postdirektiv.

Norska Nei til EU skriver att omröstningen på Arbetarpartiets kongress är en fantastisk seger. "Först och främst är det en seger för näringslivet på distriktsnivå och för tanken att det skall vara möjligt att bo och jobba i hela landet. Det är självklart en seger för Postkom och LO", säger Folkrörelsens ordförande Henning Olaussen. Han tillägger att det även är en seger för Nei til EU: "Både för att vi har varit en lojal del i kampen mot postdirektivet i nära samarbete med Postkom och andra allierade. Men också för det slår hål på myten att Norge måste 'krypa' för Bryssel".

Det har aldrig hänt tidigare att EES-länderna [Norge, Island, Liechtenstein] har lagt in ett veto mot ett EU-direktiv. Ingen vet riktigt hur EU nu kommer att reagera när norska regeringen kommer att lämna in sin reservation. Men UD:s statsekreterare Erik Lahnstein [SP] har sagt att "norska nationella intressen måste sättas i framsätet".

I sitt linjetal på den svenska socialdemokratiska kongressen dömde Håkan Juholt ut avregleringarna av järnvägs- och elförsörjningssektorerna som misslyckade, och som också baseras på ett antal paket av EU-direktiv. Juholt kunde ha lagt till postens avreglering som ytterligare ett i den växande raden av misslyckande.

Jan-Erik Gustafsson



Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs, dvs. de blir cementerade och opåverkbara för politiska beslutsfattare.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Riksdagen har införlivat EU:s tjänstedirektiv i svensk lagstiftning, vilket medför att låglönekonkurrensen kommer att breda ut sig än mer. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå hur EU:s bemanningdirektiv ska implementeras i svensk lagstiftning. EU-kommissionen planerar ett säsongarbetardirektiv som enligt LO:s Wanja Lundby-Wedin öppnar för ”en total avreglering av arbetsmarknaden”.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara

medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning och med att producera ett digitalt nyhetsbrev. Vi kommer också efterhand att anordna seminarier, hearingar, studiecirklar etc, i egen regi eller i samarbete med andra organisationer. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [och passiv medlem i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund

EU:s upphandling ska moderniseras

EU ska skaffa sig ”modernare” regler för offentlig upphandling. I ett utlåtande över planerna markerar riksdagen att större hänsyn ska tas till lönevillkor och arbetsmiljö.

En majoritet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, vill att EU-kommissionen ska använda sig av en konvention från ILO, Internationella arbetsorganisationen. Den slår fast att offentliga upphandlingar ska innehålla klausuler som ger löntagarna garantier för minst avtalsenliga löner och arbetstider. Därmed förbättras möjligheterna att stänga ute företag som ägnar sig åt social dumpning från offentliga kontrakt, enligt de rödgröna partierna.

Kritik mot ny lag om företagsråd

Den 6 juni i år får Sverige en ny lag om europeiska företagsråd. Lagen bygger på ett EU-direktiv och gäller anställdas rätt till information och samråd i företag som finns i flera europeiska länder och har minst 1.000 anställda.

De tre rödgröna partierna var kritiska till flera delar av förslaget. Bland annat ska företag kunna belägga fackrepresentanter och experter med tystnadsplikt så länge som det finns behov av det.

Det kan tolkas som att tystnadsplikt och skadeståndsansvar ska gälla livet ut, enligt de tre partierna. Men deras krav på tydligare regler röstades ned av de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna.

Vill se sociala krav vid upphandling

Professor Niklas Bruun vid Handelshögskolan i Helsingfors uppmanar kommuner och landsting att ställa sociala krav, som till exempel lön enligt kollektivavtal, vid upphandlingar.

– Vi får inte veta var gränserna går förrän vi får fall som har prövats av EU-domstolen, säger Niklas Bruun.

Sverige drev tidigare på för att EU skulle tillåta sociala hänsyn, som goda arbetsvillkor och lön enligt kollektivavtal, vid upphandlingar. Men i praktiken är Sverige tillsammans med Storbritannien sämst på att tillåta sociala hänsyn på hemmaplan.

– Konkurrensverket har kört en sträng linje och uppmanat kommunerna att vara försiktiga, så att de inte gör något olagligt och tvingas göra om upphandlingen, säger Niklas Bruun.

LO-distrikt vill ha plan mot social dumpning

– Det är hög tid för regeringen att bjuda in arbetsmarknadens parter till ett gemensam ansvarstagande mot social dumpning och för de långtidsarbetslösa och arbetskraftsinvandrarerna.

Det säger LO-distriktets representantskap i Stockholm län i ett uttalande som antogs på årsmötet. LO-distriktet kräver att regeringen genomför fem punkter, bland annat att ändra lagarna om arbetskraftsinvandring, att ge Migrationsverket ett tydligare uppdrag att granska att arbetsgivare som tar hit utländsk arbetskraft håller vad de lovar.

LO-distriktet vill också att arbetsmarknadens parter och regeringen tillsammans ska utveckla en gemensam handlingsplan mot social dumpning.

Småföretag säger nej till euro

Stödet för euron sjunker kraftigt hos Sveriges småföretagare. Det visa en rapport från SEB.

Sedan 2007 har SEB en gång i halvåret frågat små och medelstora företag om deras inställning till euro. Och mycket har förändrats. Vid starten svarade över 60 procent att de var positiva till euron och under följande tre år låg stödet också en hög nivå. Men nu det vänt. Idag är bara 43 procent av småföretagarna positiva medan motståndet växt till 39 procent.

– Skuldskrisen gör att många upplever en osäkerhet inför hela europrojektet. Samtidigt har också svensk ekonomi gått väldigt bra och man frågar kanske varför vi gå med i eurosamarbetet när vi har det bra som det är, säger Ingela Hemming, företagsekonom på SEB.

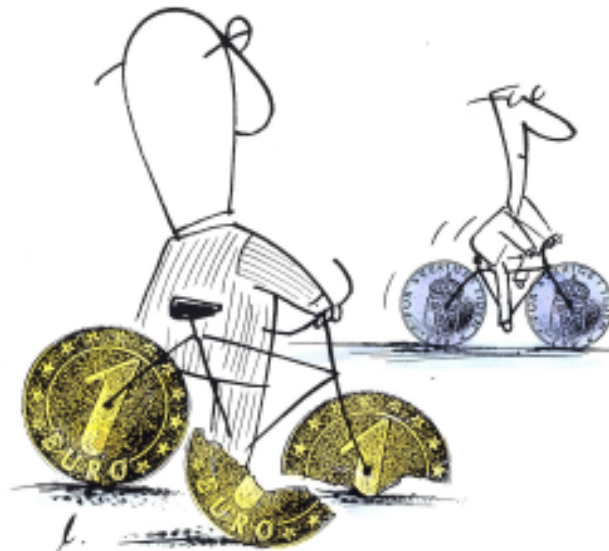


Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Slavvillkor för utländska sjömän

Mellan 12 och 14 timmars arbetsdag, sju dagar i veckan, sex månader i rad till en lön av 18 kronor i timmen. Därefter två månaders arbetslöshet, sedan börjar ett halvårs oavbrutet arbete igen. Nyligen avslöjade SVT:s Uppdrag Granskning arbetsvillkoren för filippinska arbetare på Stena Lines Englands- och Hollandsflaggade passagerarfärjor.

Dessvärre är avslöjandet inte särskilt unikt, utan en välkänd verklighet för en stor del av världens sjömän. Nyligen presenterade Seko Sjöfolk rapporten "Är en mås mer värd än en matros?", som granskar villkoren för sjömän i så kallade bekvämlighetsflaggade fartyg.

Så här beskriver utredningen villkoren för sjömän i den internationella sjöfarten:

"Som sjöman arbetar du mellan 9-14 timmar per dygn, alla dagar i veckan, tio månader om året. Du tjänar ungefär 7.500 kronor i månaden,

kanske mindre, men kan inte alltid vara säker på att få ut din lön. Du vågar inte prata om felaktig löneutbetalning eller andra problem som till exempel säkerhetsrisker ombord eftersom du då riskerar att bli svartlistad och aldrig mer få något jobb till sjöss. Din familj och dina vänner träffar du de två månader som du är hemma varje år, då du i praktiken är arbetslös och utan lön."

Utredningen bygger på intervjuer med 21 inspektörer från internationella transportarbetarfederationen, ITF, verksamma i alla världsdelar. Dessa inspektörer ska se till att en lägstandards följs för alla bekvämlighetsflaggade fartyg som tecknat kollektivavtal med ITF. Men inspektörerna jobbar i motvind, och bara fyrtio procent av dessa fartyg har tecknat avtal.

– Idag måste vi ha en fullmakt från besättningen för att få förhandla med rederiet om deras [sjömannens] löner inte stämmer och ibland vågar de inte skriva under. De kan vara rädda att bli av med jobben och känner tacksamhetsskuld mot rederiet som trots allt gett dem ett jobb. Det händer också att de blivit tillsagda att skriva på att



de tagit emot lön fast de inte har gjort det. Det är för jävligt men i de lägena kan vi inget göra, berättar Annica Barning, en av fyra ITF-inspektörer i Sverige, för tidningen Sjömannen.

I Sverige pågår det sedan en längre tid en debatt om den svenska sjöfartens villkor. I debatten har det etablerats en sanning som säger att de svenska sjömannens löner är för höga och det stora hindret för att göra svensk sjöfart konkurrenskraftig.

– Vi måste sänka kostnaderna på den globala och konkurrensutsatta marknaden, säger svensk redareförenings vd, Håkan Friberg, i en radio-debatt med Seko Sjöfolks ordförande Kenny Reinhold.

Det är ett nyliberalt mantra som allt för ofta upprepas, där det ses som en naturlag att arbetare från fattiga länder ska arbeta för skitlöner under slavliknande villkor.

Redarnas lösning för att sänka sina kostnader är att införa ett internationellt skeppsregister, vilket innebär ett angrepp på arbetarklassens villkor eftersom det förutsätter att grundläggande arbetsrättsliga lagar åsidosätts för att ge redarna saklig grund för uppsägning.

MEN MYNTET HAR TVÅ SIDOR. Det är inte bara de svenska sjömän som förlorar jobben som drabbas. Ett internationellt register bidrar också till att upprätthålla en ordning där arbetare från fattiga länder utnyttjas å det grövsta under förhållanden som inte är värdigt människor. Bara för att redarna ska kunna öka sina vinster. För så är det. "Sänka kostnaderna" är ingenting annat än en omskrivning av att öka vinsterna. Samma Stena-koncern som anställer filippinska sjömän för 18 kronor i timmen redovisade 2009 en vinst efter skatt på 1,9 miljarder kronor.

Såväl Uppdrag Granskningens reportage som Seko Sjöfolks rapport visar den verklighet som inte bara redare, utan också flera regeringspolitiker, vill upprätthålla för utländska sjömän. En verklighet som i ett modernt samhälle inte borde vara tillåten, men som på intet sätt är unik för sjöfarten.

Tvärtom uppdragas gång på gång hur bärplockare, chaufförer, byggnadsarbetare och andra arbetare från fattiga länder utnyttjas av cyniska kapitalister. En möjlighet som inte minst EU-medlemskapet möjliggjort, med dess fria rörlighet för arbetskraft.

Wictor Johansson

Är fackliga rättigheter ett handelshinder?

EU-kommissionen lovar, i samband med ett handlingsprogram för fortsatt utveckling av EU:s inre marknad, att se över reglerna som begränsar fackens rätt att strejka och kräva kollektivavtal. LO ser det som ett steg i rätt riktning.

– Det här är en fråga som LO varit drivande i under lång tid. Vi ser det som ett viktigt steg för att komma tillrätta med problemen som Laval- domen skapade, säger Wanja Lundby-Wedin i ett pressmeddelande.

Men ingen vet ännu om EU-kommissionens löfte verkligen är någon seger för facket.

Den europeiska fackföreningsrörelsens krav på en revidering av utstationeringsdirektivet och att ett socialt protokoll ska fogas till fördraget är inte upptagna i kommissionens handlingsprogram, Single Market Action Plan.

Syftet med kommissionens aktionsplan är att förverkliga den fria rörligheten på EU:s gränslösa inre marknad, framför allt vad gäller tjänstehandeln och arbetskraftens rörlighet. Och då kan, precis som i Lavadomen, fackliga rättigheter även i framtiden betraktas som ett otillåtet handelshinder.

Eva-Britt Svensson

Kaos inom kollektivtrafiken

I januari 2012 börjar den nya kollektivtrafiklagen att gälla. Med den blir det helt fritt att etablera kommersiell kollektivtrafik. Det enda som krävs är att ett trafikbolag lämnar information till ett gemensamt system för trafikinformation.

– Jag undrar vad det här kommer att landa, frågar sig Mats Nordlund, lokförare och styrelseledamot i Folkrörelsen Nej till EU.

– Släpps de kommersiella marknadskrafterna helt fria riskerar kollektivtrafiken att hamna i fullständig kaos. Och in förlängning blir det kvalitet och säkerhet som ryker.

Systemet gäller i princip redan för spårbunden persontrafik. På tågsidan öppnades marknaden från 1 oktober 2010. Men det begränsade spårutrymmet lägger ändå en spärr på avregleringens genomslagskraft. Annorlunda blir det när även busstrafiken dras in i karusellen från och med nästa årsskifte.

Gösta Torstensson

Europafacket kritiska till EU:s åtstramningar

EU bidrar till att öka ojämlikheten i Europa, hävdade flera röster på Europafackets tolfte kongress i Aten.

LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin, som också är Europafackets avgående ordförande, öppnade kongressen. Hon pekade på en rad frågor där facket är kritiskt, bland annat för att det har sidsteppats av EU.

- När pengar lånades till Irland och Grekland ignorerades den sociala dialogen. Det skedde direkta ingrepp i arbetsmarknaden i dessa länder, sade Wanja Lundby-Wedin.

Den diskussionen fortsatte sedan under kongressen bland de 532 delegaterna. Många av de fackliga företrädarna hävdade att EU, genom bland annat euroluspakten, bidrar till att öka löneskillnaderna.

Gloria Mills, som leder Europafackets

kvinnokommitté, hävdade att krisen drabbat kvinnorna hårdare än männen.

- Kvinnors arbete värderas inte lika högt och de har dessutom ofta otrugga anställningar, sade Gloria Mills.

Candido Mendez, från spanska CCOO, tyckte att EU många gånger talar vackert om sina mål för den europeiska arbetsmarknaden men att verkligheten ofta blir en annan.

- Inkomstfördelningen har hamnat i obalans, sade Candido Mendez och tillade att euroluspakten kommer att öka ojämlikheten.

I en resolution riktad till EU:s finansministrar kräver Europafacket bland annat att de nödlån som ska ges till de krisdrabbade länderna ska ha en låg ränta som ligger i nivå med Europeiska centralbankens utlåningsränta. Europafacket anser att EU dragit åt svängremmen för hårt och kräver stopp för privatiseringar och neddragningar.

Gösta Torstensson



Foto: PATRIK PAULOV

”Åk hem Europafacksbyråkrater”

Polisen barrikaderade sig utanför byggnaden i Aten när Europafacket inledde sin kongress. På andra sidan gatan stod ett hundratal högljudda demonstranter och protesterade med talkörer, banderoller och flygblad.

”Åk hem Europafacksbyråkrater”, stod det på flygbladen.

Det var den grekiska fackliga fronten Pame – Alla arbetares militanta front – som stod bakom manifestationen. Pame, som inte är med i Europafacket, anser att de stora grekiska centralorganisationerna GSEE och Adedy bidrar till försvaret av det kapitalistiska produktions-systemet och dess exploatering av arbetare.

Ny ordförande och generalsekreterare i Europafacket

Till ny ordförande efter Wanja Lundby-Wedin i Europafacket valdes spanjorskan Ignacio Fernandez Toxo från CCOO. Fransyskan Bernedette Ségol, som närmast kommer från UNI Europa, valdes till generalsekreterare efter britten John Monks.

Dessutom valde kongressen två biträdande generalsekreterare och fyra konfederala sekreterare. En av de senare är Veronica Nilsson som har en bakgrund bland annat som utredare i TCO. Det innebär att kvinnorna är i majoritet i den nya ledningen.

Europafacket består av 82 medlemsorganisationer från 36 länder och representerar totalt cirka 60 miljoner löntagare i Europa.

Bättre skydd för utländsk arbetskraft

Arbetare som rör sig över gränserna måste garanteras rättvisa arbetsvillkor, därför behövs en revidering av EUs utstationeringsdirektiv. Det beslutade Europafacket [EFS] vid sin kongress i Aten.

Det så kallade utstationeringsdirektivet – som reglerar villkoren för anställda som tillfälligt sänds ut för att arbeta i annat EU-land – behöver revideras enligt Europafacket. I nuläget garanterar inte lagstiftningen att villkoren för utstationerade arbetstagare är likadana som för inhemsk arbetskraft.

– Idag är utstationerade arbetare endast garan-

terade minimivillkoren. EFS krav är att de ska behandlas likadant som arbetare anställda i inhemska företag. Det innebär att utstationerade arbetare inte bara ska ha rätt till den lön som gäller i branschen, de ska till exempel också ska ha rätt till samma semestervillkor och försäkringar, säger chefen för LOs arbetslivsenhet Lars Thörn.

Europafacket beslutade också att inleda en kampanj på temat jämlika löner och jämlika rättigheter, för att uppmärksamma EU på behovet av att genomföra en översyn av utstationeringsdirektivet.

Grekiska facket kritiskt mot nödlånen

– De rånar oss, säger Ilias Vrettakos, vice ordförande i Adedy som organiserar kring en halv miljon anställda inom offentlig sektor i Grekland.

Han och många andra inom den grekiska fackföreningsrörelsen rasar mot räntorna på de nödlån som Grekland tagit från EU och IMF för att klara sin ekonomi.

– Vi måste betala en ränta på fem procent till bankerna som själva lånar pengar av Europeiska centralbanken på endast en procent. Vart tar mellanskillnaden vägen? Undrar Ilias Vrettakos retoriskt.

De grekiska nödlånen är en lukrativ affär för de länder och banker som lånat ut pengar. De har hittills tjänat 6,2 miljarder kronor på den riskpremie som tas ut.

Minimilöner splittrar Europafacket

Frågan om minimilöner skapar splittring i Europafacket. Bland annat har de nordiska länderna avvisat förslaget medan till exempel Frankrike anser att det är ett nödvändigt skydds nät.

Den kontroversiella frågan sköts på framtiden när Europafacket på sin kongress i Aten enades om att kräva en minsta inkomst, det vill säga en norm för social- och bostadsbidrag.

– Det är skönt att vi nu kan hantera frågorna om minsta inkomst och lön var för sig, säger LO:s avtalssekreterare Per Bardh.

– Frågan om minimilöner ska snabbutredas efter kongressen. Men den svenska ståndpunkten ligger fast. Löner ska förhandlas fram, inte lagstiftas.

Borg vill in i Europluspakten

I Sveriges Radios lördagsintervju i påsken välkomnade finansminister Anders Borg de överstatliga åtgärderna i den så kallade Europluspakten som Europeiska Rådet beslutade om 25-24 mars, som i första hand skall gälla för EMU-länderna. I pakten förespråkas decentraliserade löneförhandlingar, och det talas om vikten av att hålla lönerna i offentliga sektorn nere. Dessutom ska paktländerna årligen gemensamt utvärdera varje lands skatte- och budgetpolitik.

Men varken oppositionen eller allianspartierna eller de fackliga centralorganisationerna LO, TCO och Saco säger sig vilja låta EU blanda sig i den svenska lönebildningen eller svensk ekonomisk politik. Därför sade samtliga riksdagspartier nej till att statsminister Fredrik Reinfeldt skulle ansluta Sverige till Europluspakten 24-25 mars. På samma möte ställde sig Reinfeldt bakom den så kallade "sexpakten" som bara är en något mjukare variant av EU:s ekonomiska styrning av medlemsländerna vad gäller övervakning av den nationella skatte- och budgetpolitiken och EU:s tillväxt och stabilitetspakt och övervakning av så kallade makroekonomiska obalanser. I det senare ingår att vill kontrollera lönenivåerna och kollektivavtal i medlemsstaterna. Om detta kommer att ske är det ytterligare ett svek inför vad som utlovades inför folkomröstningen om EU 1994.

I lördagsintervjun öppnade Borg upp för att Sverige skulle ansluta sig till den för ekonomin åtstramande Europluspakten. Borg hänvisade till att EU-parlamentet i påskveckan lämnat garantier för "att lönebildningen är en nationell angelägenhet". Enligt Borg skall parlamentet nu förhandla med Europeiska rådet så att skall det i den

slutliga överenskommelsen/fördraget om pakten skrivs en garanti för "nationell lönebildning". Med denna garanti hoppades Borg få med socialdemokraterna tåget, så att Sverige kan gå in i pakten. Detta kan inte uppfattas på annat sätt än att ta Sverige baklänges in i EMU utan att respektera folkomröstningsresultatet 2003.

Europluspakten är EU-etablissemangets försök genom skärpt så kallad ekonomisk styrning tvinga medlemsländerna till stenhård följsamhet till EU:s pris- och stabilitetspakt [de så kallade Maastricht kriterierna] i syfte att stärka EU:s konkurrenskraft och finansiella muskler. Europeiska rådet säger att medlemsstaternas löne- och produktivitetsutveckling skall värderas utifrån konkurrenskraft och omstruktureringsbehov [läs nedskärning av offentlig sektor och privatisering]. Det hela görs för att försöka rädda det europeiska bankkapitalet och ett eurosysteem som befinner sig i fritt fall, vilket redan har lett till omfattande nedskärning av offentlig sektor, kraftiga lönesänkningar och ökande arbetslöshet mm i länder i EU:s periferi som Grekland, Irland och Portugal.

För att tvinga på medlemsländerna Europluspakten föreskriver det Europeiska rådet att deltagande medlemsländer "äter sig att överföra EU:s finanspolitiska regler enligt stabilitets- och tillväxtpakten till den nationella lagstiftningen. Medlemsstaterna kommer att kunna välja vilket specifikt nationellt rättsligt instrument, som ska användas, men skal se till att det är bindande och av varaktig karaktär, till exempel konstitution eller ramlag" [Europeiska rådet 25 mars].

Om Sverige ansluter sig till Europluspakten vet vi inte om Anders Borg försöker få igenom åtstramningspolitiken genom en ändring i Sveriges grundlag eller genom en ramlag i riksdagen.

**Stöd kampanj fonden!
Plusgiro 603 95 78 - 7.**

I eurolandet Frankrike är valet av anpassning redan gjort. President Sarkozy och premiärminister Fillon lade 16 mars fram ett förslag till förändring av den franska grundlagen [Nr 3253], som syftar till att "skapa ett nytt juridiskt och hållbart instrument för att balansera de offentliga finanserna" som överordnas budgetpolitiken och som sätter ett tak varje år för hur mycket år som skall avsättas till offentlig sektor och socialförsäkringssystemen". Vilka konsekvenserna kommer att bli för offentlig sektor, skolan, pensionerna, arbetslöshetsunderstödet skall debatteras i nationalförsamlingen den 3 maj. Det handlar om att minska det offentliga underskottet från 7 procent till 3 procent 2013, vilket betyder nedskärningar på 20 miljarder euro årligen.

DE FRANSKA OPPOSITIONSPARTIERNAS HAR i media högljutt protesterat mot Europluspakten, men det märkliga är att de i stort sett inte sagt ett ord om Sarkozys förslag till grundlagsändring. Det franska socialistpartiet säger att de vill ha en femårig offentlig finanslag och "att en förutsättning för alla åtgärder är en återuppbyggnad av de offentliga finanserna", men detta skall tydligen ske inom EU:s ram. Kommunistpartiet, Vänsterpartiet och det Nya antiliberala partiet säger alla att Europluspakten kommer att leda till social tillbakagång och nedskärningar, men de har ännu inte upplyst väljarna om innebörden i Sarkozys grundlagsförslag. Det är endast det lilla Oberoende arbetarpartiet, som är ett EU-motståndarparti, som protesterar och som driver en namninsamlingskampanj mot grundlagsändringen.

Under liknande politiska förhållanden drev Sarkozy igenom den andra kosmetiskt förändrade versionen av Lissabonfördraget 2008 i stort sett utan att informera det franska folket, som tidigare i en folkomröstning sagt nej till den ursprungliga versionen. Nu är det dags igen. Under maj och juni skall förslaget Nr 3253 behandlas i nationalförsamlingen och senaten. För att slutligen genomföra grundlagsändringen måste regeringen till i juli sammankalla en "kongress" i Versailles av alla senats- och nationalförsamlingsledamöter. För att grundlagsändringen skall gå igenom måste 60 procent av ledamöterna vara för den. Hittills har Sarkoys provokation inte lett till någon seriös debatt vare sig i Frankrike eller i övriga medlemsländer.

Jan-Erik Gustafsson



Kollektivavtal strider mot EU-rätten

I fyra av tio privata företag inom hemtjänstvalet, LOV, saknas kollektivavtal, visar tidningen Kommunalarbetarens granskning.

Sammanlagt finns 688 olika företag verk-samma i de 61 LOV-kommunerna som besvarat Kommunalarbetarens enkät. Det saknas avtal i 272 företag, det motsvarar 40 procent.

Kommunerna tolkar lagen om valfrihetssystem olika, om det är tillåtet att kräva kollektivavtals-liknande villkor.

Konkurrensverket [som i mångt och mycket fungerar som EU-kommissionens förlängda arm i Sverige] bekräftar att rättsläget är oklart.

– Det strider mot de grundläggande principerna att kräva att företagen ska följa kollektivavtal fullt ut. Det är däremot möjligt att i viss mån hänvisa till villkor från kollektivavtal. Men en djupare utredning om det här vore bra, säger Charlotta Frenander, jurist vid Konkurrensverket.

Exempel på villkor som det kan gå att ställa krav om, enligt Frenander, är arbetstid, semester och minimilön.

I Nacka, utanför Stockholm, har facket sedan början av 90-talet fått höra att ordet kollektivavtal är bannlyst.

– Det strider mot EU-rätten, säger kommunjuristen i Nacka, Helena Meier, till Kommunalarbetaren.

Gösta Torstensson

Juholt kritiserade avregleringspolitiken

Den nyvalde partiordföranden Håkan Juholt förklarade i sitt linjetal att de socialdemokratiska idéerna inte har gått förlorade, men att partiet inför valet 2010 "inte kunde erbjuda en trovärdig samhällsanalys och en politik med socialdemokratiska förtecken". Det är positivt att Juholt tar upp till diskussion ett stort antal värdeladdade omdömen och perspektiv [jämlighet, solidaritet, social demokrati, värdeburen tillväxt etc.], som motvikt mot den perspektivlösa EU-styrda nyliberala politik Sverige lyder under.

I talet för Juholt fram en omfattande kritik av det senaste decenniets avregleringspolitik. "Vi måste verkligen fråga oss om det var dagens form av privata bolagsvälde inom, vård, skola, omsorg som avsågs av ens de godmodigaste förespråkare av de omfattande utförsäljningar vi sett de senaste åren", skriver Juholt. Men det är inte bara den "mjuka" infrastrukturen som avreglerats. Genom ett stort antal för Sveriges riksdag bindande EU-direktiv överförs alltmer av den "hårda" infrastrukturen, som post, järnväg, tele, el, busstrafik till privata operatörer och bolag på mer eller mindre icke-fungerande marknader eller fiktiva marknader.

I EU:s grundlag Lissabonfördraget är begreppet "tjänster av allmänt ekonomiskt intresse" [SGEI] inskrivet i på flera ställen. På en konferens i Bryssel i september som jag deltog i var



Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

uppfattningen från EU-ledande jurister om begreppets innebörd glasklar. All offentlig verksamhet som kan definieras som en ekonomisk aktivitet skall förr eller senare upphandlas enligt EU:s upphandlingsdirektiv och konkurrensutsättas. I praktiken det enda som inte är en ekonomisk aktivitet i EU-rättens mening är polis och militär sades det på konferensen. Det är denna utveckling av avreglering och privatisering av mjuka och hårda infrastrukturer, som utarmar välfärden. I ett antal fackföreningsfientliga domar har EU:s domstol till och med avreglerat arbetsrätten och den svenska kollektivavtalsmodellen är nu hotad. Inom EU-rätten betraktas inte löntagare och människor som sociala varelser utan som en produktionsfaktor i en nyliberal ekonomisk modell, som slår ut allt fler människor från arbetslivet.

Det finns nu en växande insikt inom fackför- eningsrörelsen att driftsformer i välfärden visst spelar en roll, vilket Juholt inte tycks känna till. Detta kom till tydligt uttryck när representanter för olika järnvägsfack inklusive svenska Seko träffades till konferens i London i januari på inbjudan av det engelska järnvägsarbetarfacket RMT. I uttalandet från konferensen sägs:

"EU:s transportpolitik främjar privatisering, utförsäljning, social dumping, outsourcing och attacker på kollektiva anställningsvillkor vilka är utformade för att öka lönsamheten på bekostnad av arbetskraften [...] EU-domstolens beslut angriper fackliga fri- och rättigheter och främjar kapitalets och företagets rättigheter inom EU, medan åtstramning från nationella regeringar och EU:s institutioner har som mål tidigare generationers sociala framgångar. Vi sänder hälsningar av solidaritet till alla fackligt aktiva som slåss mot privatiseringar och andra effekter av liberalisering och som försvarar kollektivtrafiken som en nationaliserad, viktig offentligt service".

Kan detta vara ett exempel på "den trovärdiga samhällsanalys och en politik med socialdemokratisk förtecken" som Juholt åsyftar?. EU är en bisarr ekonomisk-politisk konstruktion som enligt fördragen skall vara "en fri marknadsekonomi utan snedvriden konkurrens". Den logiska följderna av detta nyliberala mantra är att allt kan betraktas som en ekonomisk aktivitet, en SGEI som skall avregleras och upphandlas. Detta kan väl inte vara något som "ett samhällskritiskt parti" som socialdemokraterna kan acceptera?

Jan-Erik Gustafsson

Polska byggnadsarbetare får betala priset

En borrhigg välte över en polsk byggnadsarbetare som avled omedelbart vid bygget av Citytunneln i Stockholm.

Det var tredje dödsfallet inom loppet av 13 månader i anslutning till byggandet av den sex kilometer långa järnvägstunneln genom centrala Stockholm.

Arbetet sköts av den tyska byggtreprenören Bilfinger Berger, som vann upphandlingen av Citytunneln mellan Odenplan och Vasatunneln med ett värde av 1,1 miljarder kronor.

Bilfinger Berger köper in mycket utländsk arbetskraft och Byggettan, LO-förbundet Byggnads avdelning i Stockholm, har inga kollektivavtal eller skyddsombud på arbetsplatsen.

Bilfinger Berger har vunnit tre av de största statliga infrastrukturinvesteringarna i Sverige någonsin: Citytunneln och Norra Länken i Stockholm och Citybanan i Malmö.

Enligt en granskning av Dagens Arena ligger ett nät av bemanningsföretag och utnyttjande av polska byggnadsarbetare bakom företagets låga – och vinnande – anbud i upphandlingarna.

I enlighet med EU:s upphandlingsdirektiv är det inte tillåtet att ställa krav på svenska kollektivavtal vid offentlig upphandling. Polska byggnadsarbetare får betala priset.

Eva-Britt Svensson

Vänstersosse blir borgarråd i Stockholm

35-åriga Karin Wanngård [s] föreslås efterträda nyblivna socialdemokratiska partisekreteraren Carin Jämtin som borgarråd för oppositionen i Stockholm.

Därmed ska vänsterinriktade Karin Wanngård leda socialdemokraterna i högeralliansens starkaste fäste i Sverige.

– Vi måste bli bättre på att marknadsföra vår politik, men inte släppa djupet i den, sa Wanngård när hon presenterades som valberedningens förslag att ta över efter Jämtin.

Platsen som oppositionsborgarråd i Stockholms stadshus tas med andra ord troligtvis över av en fritidspolitiker från Vällingby.

Karin Wanngård har på sajten Valpejl svarat på ett antal frågor om sina politiska åsikter.

På frågan om vilket parti hon skulle vara aktiv i om inte socialdemokraterna svarar hon vänsterpartiet och enligt Wanngård's svar i olika sakfrågor bedöms hon enligt Valpejl vara 73 procent vänsterpartist.

På Valpejl får hon även fråga om Sverige ska lämna EU.

Där har hon valt bland fyra olika alternativ. Hennes val föll på ”Ganska bra förslag”.

Karin Wanngård har även miljön som viktig ståndpunkt inom politiken.

– Över tid har jag ändrat ståndpunkt i flera frågor, exempelvis miljöfrågor där jag i dag är beredd att fatta stora beslut som kan inkräkta på individens frihet, skriver hon på Valpejl.

Gösta Torstensson

Generalstrejk mot åtstramningar i Grekland

I Grekland genomfördes den 11 maj ytterligare en generalstrejk i protest mot regeringens åtstramningspolitik.

Strejken har utlysts av fackförbunden GSEE och Adedy och tiotusentals demonstranter marscherade i Aten och andra grekiska städer. Enligt Reuters använde polisen tårgas mot demonstranterna.

– Vi strejkar för att visa vår ilska och vårt motstånd till den politik som införs och nya åtgärder som drabbar arbetarna i stället för dem med pengar, sade Stathis Anestis från fackförbundet GSEE.

Det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt, trots – eller tack vare – de hårda åtstramningar som premiärminister Giorgos Papandreou och hans socialdemokratiska regering gav order om i fjol.

– Ett år senare befinner vi oss i en ännu värre situation. Arbetslösheten har vuxit skyhögt, lönerna är på sin lägstanivå och det finns inget genombrott i sikte, talade Anestis till demonstranterna.

De grekiska nödlånen är en lukrativ affär för de länder och banker som lånat ut pengar. De – inte minst tyska och franska storbanker – har hittills tjänat 6,2 miljarder kronor på den riskpremie som tas ut.

Gösta Torstensson



[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.